

2023

LA REVISTA

ESCOLA + Suma

**Casal
dels Infants**
acció social als barris

Nº7
NOV

1.

¿COM ENFORTIM
L'EDUCACIÓ
D'INFANTS EN RISC?

2.

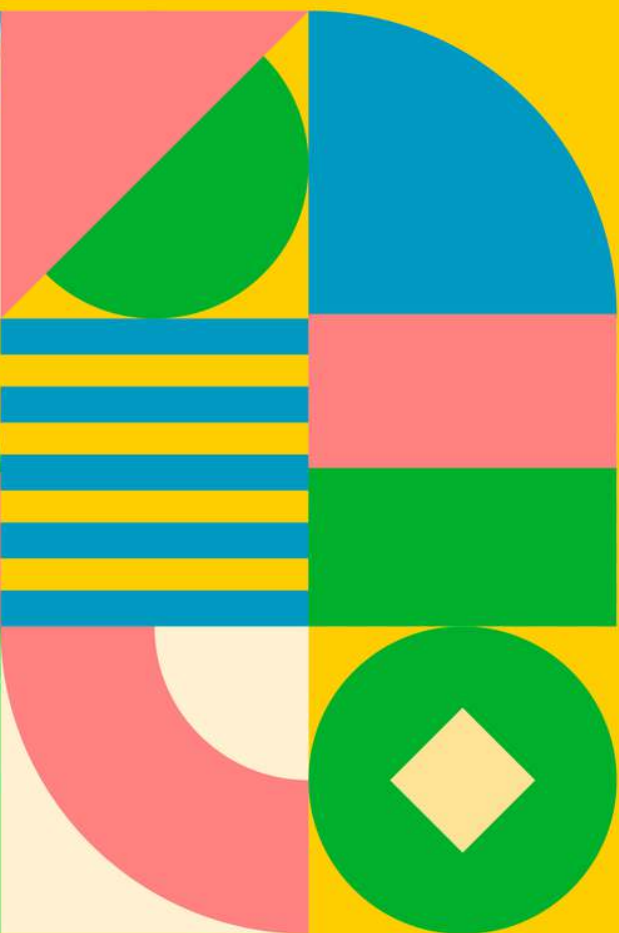
L'ENTREVISTA:
KEVIN TARREGA

3.

QUÈ HEM APRÈS
DELS I LES ALUMNES?

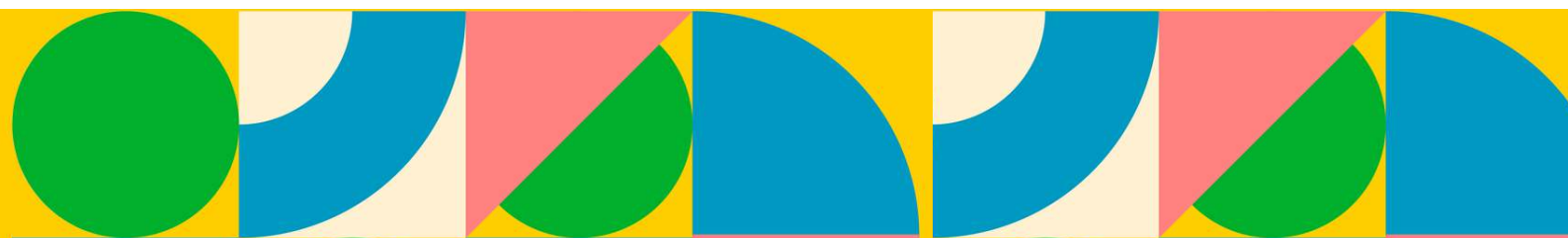
4.

SENSIBILITZACIÓ I
MOBILITZACIÓ

Índex

1 Aquest semestre us volem parlar de... Com enfortim l'educació d'infants en risc?	PÀG. 4
1.1 L'entrevista: Kevin Tarrega	PÀG. 8
2 Què hem après dels i les alumnes?	PÀG. 12
3 Històries de superació: Abdel	PÀG. 14
4 Sensibilització i mobilització	PÀG. 16

AQUEST SEMESTRE
US VOLEM PARLAR DE...

Com enfortim l'educació
d'infants **en risc?**

Cada setembre, quan comença un nou curs, un dels principals reptes torna a ser evitar que les desigualtats socials marquin l'aprenentatge dels infants i adolescents, i de retruc, el seu benestar en el futur. A Catalunya, l'alumnat de famílies amb pocs ingressos, un nivell educatiu baix o d'origen migrat té més risc de patir baixos resultats educatius. També ho té més difícil per graduar-se de l'ESO i continuar estudiant més enllà d'aquesta etapa (abandonament escolar prematur). Les desigualtats educatives no només són dins les aules: quan acaben les classes, queden moltes hores per aprendre, i no tothom té les mateixes eines i suports a l'abast per fer-ho.

"Per fer-hi front, al Casal dels Infants enfortim l'educació a més de 3.000 infants i adolescents en risc d'exclusió."

Les desigualtats a les aules

Les desigualtats als centres educatius comencen des de ben d'hora. Tot i que l'etapa dels 0 als 3 anys és decisiva en el desenvolupament dels infants, les escoles bressol no són un servei universal ni gratuït (a excepció del curs I2, en què l'escolarització no té cost). Això provoca que els nens i nenes en situació social desfavorida i amb famílies de nacionalitat estrangera siguin els que hi tenen menys accés.

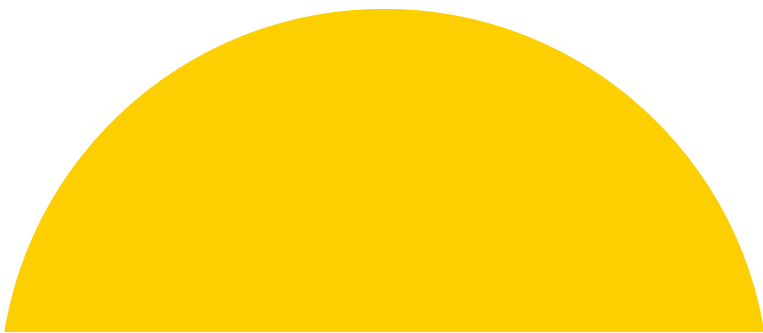
A l'educació obligatòria (primària i secundària), com hem vist, la situació social de les famílies i el seu origen també determina l'èxit educatiu dels seus fills i filles. Hi tenen molt a veure els efectes de la segregació escolar (el fet que l'alumnat socialment vulnerable es concentri en determinades escoles i instituts). Un altre dels deures pendents és corregir una inversió pública insuficient en educació (del 4,2% del PIB, per sota del 6% que estableix la Llei d'Educació de Catalunya).

Les desigualtats fora de les aules

Cada tarda, molts nois i noies no tenen accés a activitats que enriqueixin els seus aprenentatges. Quan volen fer les tasques de l'escola o l'institut a casa, n'hi ha que no disposen d'un espai adequat –a Barcelona, el 14% dels infants viu en habitatges sobreocupats, amb habitacions insuficients per a les persones que hi viuen–.

Sovint la seva família no té temps o recursos per donar-los suport educatiu. Les jornades laborals llargues, en molts casos en condicions precàries, i les càrregues familiars són per a moltes un impediment. Més enllà del temps, molts pares i mares es veuen sense les competències necessàries per fer costat als seus infants en els estudis. La causa és el seu nivell educatiu, majoritàriament baix, i en molts casos el fet de no dominar el català i el castellà.

Són llars on els infants difícilment hi troben llibres, i n'hi ha que no disposen de connexió a internet o accés a dispositius digitals. A l'hora d'aprendre, tan important com aquestes mancances és el malestar emocional que els genera viure una situació socioeconòmica difícil.

Com enfortim la seva educació des del Casal dels Infants?

Al Casal dels Infants una de les nostres prioritats per aconseguir que els infants superin el risc d'exclusió social és garantir-los espais de reforç i orientació en el seu itinerari educatiu. Amb el suport constant de l'equip educatiu i de persones voluntàries busquem, en definitiva, que cap d'ells i elles es quedi enrere.

Comencem quan són ben petits i petites, al nostre servei maternoinfantil Vincles. Entre els 0 i els 3 anys hi adquireixen els hàbits i competències necessaris en aquesta etapa clau del seu desenvolupament.

Dels 3 als 16 anys, els garantim un acompanyament individualitzat i de reforç educatiu, a través del Centre Obert, els Casals Familiars i els Espais i Serveis Socioeducatius. Som un referent amb qui consoliden i amplien el que han après a l'escola. Hi involucrem les famílies, i posem esforços en orientant-los perquè facin la transició entre etapes educatives amb garanties d'èxit.

Dels 16 als 21 anys, el nostre esforç perquè continuïn formant-se dona continuïtat al reforç educatiu que els garantim en la infància i l'adolescència. En aquesta etapa també és clau el nostre Programa de Beques. Busquem que no se'ls tanqui cap porta per formar-se, amb el finançament de la Fundació Nous Cims, la Fundació Kasperle i la Fundació Sandra Salgado Montells.

En totes aquestes etapes, el suport educatiu és part de l'acompanyament integral que garantim als infants i les seves famílies perquè superin el risc d'exclusió social. Busquem solucions per cobrir necessitats bàsiques i fer front a altres vulneracions de drets que pateixen, treballant en xarxa amb els serveis socials, els centres educatius i altres recursos de cada barri.

Algunes dades rellevants:

- En els resultats de l'informe PISA, l'alumnat de classe baixa treu de mitjana 50 punts menys que el de classe mitja i 80 punts menys que el de classe alta en les diferents competències. Font: "L'estat de l'Educació a Catalunya" (2020) de la Fundació Bofill.
- El 16,9% de joves entre 18 i 24 anys no estudien i s'han graduat, com a màxim, de l'ESO. L'abandonament escolar prematur entre persones de nacionalitat de països que no pertanyen a la Unió Europea (38%) triplica el de les de nacionalitat espanyola (13%). Font: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE (2022).
- L'abandonament prematur també afecta un de cada cinc joves amb ingressos baixos, i només a l'1% dels qui tenen ingressos alts. Font: "L'abandonament escolar prematur a Catalunya. Radiografia de la situació actual" (Fundació Bofill, 2022).

Gairebé 1 de cada 5 persones que només ha assolit l'ESO es troba en risc de pobresa, mentre que només s'hi troben un 10% de les que tenen estudis superiors. Font: Idescat, Enquesta de Condicions de Vida.

L'ENTREVISTA

KEVIN
TARREGA

ENTREVISTA

KEVIN TARREGA

En entrar a l'escola Milà i Fontanals, al barri del Raval de Barcelona, els nens i nenes que participen en el Casal d'estiu estan dispersos pels diferents espais que aquesta escola ofereix en acollir les activitats d'estiu del Casal dels Infants del barri del Raval. La majoria d'infants estan al pati, repartits pels trossos banyats amb ombra en aquest dia assolellat d'agost. Un grup més petit està a dins, al gimnàs, decorant un futbolí i, després, improvisant un partit de futbol a escala real.

En aquest últim grup es troba en Kevin Tarrega, auxiliar educatiu i vetllador, amb l'infant que acompanya i altres nens. Després de fer voluntariat dos estius seguits, en Kevin està treballant com a contractat al Casal, però fa anys que hi forma part: des dels 6 anys que participa en el Casal dels Infants del barri del Raval. Té dos germans, de 5 i 14 anys, també vinculats al Casal en el Centre Obert Infantil (COI) i l'Adolescent (COA).

Quin record tens del Casal dels Infants?

Me'n recordo del Casal d'estiu, quan anava a Petits, a Mitjans, jo venia a aquesta escola i m'agradava moltíssim anar al gimnàs a jugar al mata conills. També me'n recordo de jugar aquí, tot i que no hi havia aquesta pista. Me'n recordo que no volia marxar mai de colònies pel trajecte, perquè em marejava i vomitava, no m'agradava gens. Però, després, quan arribava, m'ho passava increïble. Durant el curs també venia, m'agradava moltíssim venir al Casal.

El Casal m'ha ajudat moltíssim a estructurar els meus problemes com a infant. Potser era que un llapis se m'havia trencat a l'escola, però que el Casal estigués allà i em digués que no passava res, ja era suficient. I ho agraeixo moltíssim, perquè encara que no hagués estat un problema als ulls d'una persona adulta, com a infant ho valorava molt. I que el Casal tingui aquesta visió que els problemes que té l'infant són importants, s'agraeix.

"Que el Casal tingui aquesta visió que els problemes que té l'infant són importants, s'agraeix".

¿Per què vas decidir fer voluntariat al Casal?

Quan vaig fer voluntariat, estava de participant de Joves. Necessitaven un voluntari d'urgència per anar de colònies per una baixa, i vaig dir que sí sense dubtar-ho perquè abans d'acabar el Casal Jove ja sabia que volia treballar amb el Casal. Va ser una porta que es va obrir i la vaig aprofitar. L'estiu següent vaig fer de voluntari per anar de colònies a Avià durant 5 dies, i m'ho vaig passar molt bé.

Com és passar de ser un infant a un referent?

La diferència de passar a ser participant a un monitor i referent és la responsabilitat, saber posar límits. Quan ets un infant no poses límits, però com a referent els has de posar perquè no et faltin al respecte. L'infant ve a passar-s'ho bé, i com a monitor també, però també vens a treballar.

Ara estic treballant amb l'Anna Solanas, que és l'educadora responsable de COI Raval, i també la vaig tenir de referent a COA en el seu primer any d'intervenció. Tenir-la com a companya de feina és molt més fàcil que si l'hagués de conèixer ara, perquè ja sé com és treballar amb ella, encara que no ho haguéssim fet abans. Hi ha una comunicació més propera, i hi ha records compartits que et remouen a vegades.

En què consisteix el teu rol de vetllador en el Casal d'estiu?

Estic treballant d'auxiliar educatiu, i més concretament de vetllador d'un nen. Treballar de vetllador consisteix a estar tota l'estona o gran part del temps amb l'infant que tens assignat. Això funciona de manera que si l'infant no vol anar a menjar amb el grup, has d'estar amb ell intentant que vagi amb el grup i si no vol, estar amb ell perquè no es faci mal i no li passi res. És cobrir les seves necessitats. L'acompanyes, és un acompanyament constant.

Un infant pot necessitar un acompanyament més individualitzat a diferència de la resta del grup, perquè tindrà diferents necessitats especials educatives o un diagnòstic. I per aquest diagnòstic o aquesta necessitat especial educativa no vol dir que no pugui fer el Casal d'estiu, aleshores, fa el Casal d'estiu amb un vetllador.

Com vas saber que et volies dedicar a l'àmbit social?

Venir al Casal m'ha donat una visió més social del meu entorn. El fet d'estar aquí i veure com treballen m'ha inculcat una visió més social. De fet, vaig fer el grau mitjà d'Atenció a persones amb sociodependència perquè volia fer Integració Social, i ho vaig saber gràcies al Centre Obert Adolescent. Una tarda parlant i fent els deures, vaig pensar "potser vull fer Integració i treballar al Centre Obert". I així va ser, em vaig treure l'ESO, vaig fer el grau mitjà, aquest any he començat Integració Social i me'n queda un altre. Durant el Nadal de l'any passat, vaig fer un curs intensiu de monitor de temps lliure. Estic fent les pràctiques mentre estic treballant aquí per treure'm el títol.

Quins plans tens per més endavant?

Ara estic fent Integració Social, i també voldria fer Educació Social. Em vull centrar en els meus estudis per anar a la universitat, i l'estiu que ve tornar a treballar amb el Casal dels Infants, si es pot.

**Què hem après
dels I les alumnes?**

Amb l'alumnat de 3r d'ESO de l'IES Ernest Lluch vam parlar sobre el problema de l'habitatge que pateixen moltes famílies en risc d'exclusió i com aquesta inseguretat afecta als infants i joves que es troben en aquesta situació.

Vam poder debatre'n a través del testimoni de la Marina, ex participant del Casal, que es va trobar en situació d'ocupació amb els seus pares i germans més petits.

Aquestes van ser algunes de les reflexions de l'alumnat a les següents preguntes:

Com creus que et sentiries si et trobessis en una situació similar?

"Em sentiria molt trist, amb ganes de no fer res i d'estar sol." Biel

"Estaria malament, horrible, enfadada amb tothom, sobretot amb l'estat, el propietari del pis i amb la gent que es beneficia amb el problemes de la gent." Natàlia

"Crec que estaria estressat, nerviós i amb l'autoestima molt baixa pels pensaments negatius que tindria." Pol

"Estaria molt nerviosa i ansiosa, com li passava a la Marina." Mireia

Abans d'escoltar el testimoni de la Marina, eres conscient de que moltes persones, a la nostra ciutat, veuen vulnerat el seu dret a l'habitatge? Què en penses?"

"Sí que ho sabia que existeix aquest problema. Penso que tothom hauria de tenir un lloc on viure." Biel

"Crec que no és just, tots tenim dret a poder dormir en un llit, amb parets i sostre. Però no sol nosaltres, les persones, l'humanitat, tots els éssers vius tenim dret a un habitatge, a tenir algun privilegi, menjar, un llit, una vida saludable (en el sentit de no dormir entre les escombraries) i altres coses que molts humans no tenen." Natàlia

"Sóc molt conscient d'aquestes situacions, penso que tots hem de tenir dret a l'habitatge i que els preus no han d'estar molts alts, ja que això dificulta molt." Pol

"Mes o menys, sabia alguna cosa, però gràcies al testimoni de la Marina ara en sóc molt més conscient." Mireia

HISTORIÉS **DE SUPERACIÓ** **-ADBEL-**

L'Abdel va néixer al Marroc. Fa vuit anys va marxar de casa seva i va decidir venir a Espanya. Tenia 14 anys. Ara en té 23 i participa al projecte Rassif del Casal dels Infants, que treballa per millorar el treball en xarxa en defensa dels drets dels infants i joves que migren sols des del Marroc, des d'un enfocament transnacional i basat en drets humans.

Abdel per què vas decidir marxar del Marroc?

Per ajudar la família. El meu pare era el que treballava per la casa i jo volia ajudar-los. Per això vaig decidir venir a Espanya, per buscar una bona vida i ajudar la meua família. En realitat allà, encara que tinguis els estudis, és massa difícil, per exemple els meus germans grans, els dos, tenen estudis i han acabat la carrera, i no tenen feina. Has de tenir diners per estar allà.

Com va ser el viatge per arribar fins a l'estat espanyol?

Primer vaig anar de casa meua a Fez, i de Fez vaig agafar un bus fins a Nador. A Nador és on hi ha la frontera amb Melilla. Primer s'ha d'intentar entrar a Melilla, i després des de Melilla has d'intentar venir a Espanya. Quan vaig entrar a Melilla, em van portar al centre de menors. Em vaig quedar un dia, em vaig dutxar i vaig menjar, i vaig baixar al port per intentar venir. El viatge va ser dur. Un dia vaig tenir sort, estava al port, jo vaig venir estant a la porta del vaixell, per on pugen els treballadors. Vaig pujar allà i vaig veure un amic que estava per allà amagant-se, perquè ve la patrulla i

comencen a buscar si hi ha algú, perquè se't veu a les càmeres i jo quan estava amagat a la porta el vaig cridar i va venir amb mi. A les dotze de la nit se'n va anar el vaixell de Melilla fins a Motril. Vam estar allà sense dormir, 8 hores. Vam arribar a Motril, i quan es va obrir la porta ens va agafar la policia. Ens van rebre amb una manta perquè erem petits i teníem fred, i ens van posar en una cel·la per investigar qui érem, la nostra edat... El meu amic es va quedar allà i a mi em van portar a la comissaria de Granada. I de Granada em van portar a un centre.

Com va continuar el teu itinerari fins arribar a Barcelona?

Vaig començar a viatjar per Almeria, Albacete... Anava provant, si m'agrada, em quedo, si no, me'n vaig cap una altra ciutat. Quan vaig arribar aquí a Barcelona em vaig quedar uns dies vivint al carrer fins que em va enxampar la policia, que em va portar a comissaria i després al centre de menors. Quan estava a Madrid i a altres centres de menors, no em volien apuntar a l'escola, perquè em deien que faltava un paper. I també per això marxava cap a un altre lloc, per veure si em posaven a estudiar. I quan vaig venir aquí a Barcelona, als tres dies ja vaig començar a estudiar. Estava molt content perquè vaig anar amb l'educadora a comprar la motxilla i les coses. Estava content però a la vegada tenia por per l'idioma, la gent, però poc a poc em vaig anar acostumant.

Què vols aconseguir?

El meu desig és tenir els papers i començar a buscar una bona feina. M'agradaria portar la meua família, aviam si puc. Hi ha moltes coses que no les pots fer sense papers. Tot allò important, el que he vingut a fer no ho puc fer, per treballar, ajudar la meua família, no puc fer això. El meu somni, el que desitjo, la gent d'aquí ja ho té i no ho valora.

SENSIBILITZACIÓ I MOBILITZACIÓ

SENSIBILITZACIÓ I MOBILITZACIÓ

SENSIBILITZACIÓ

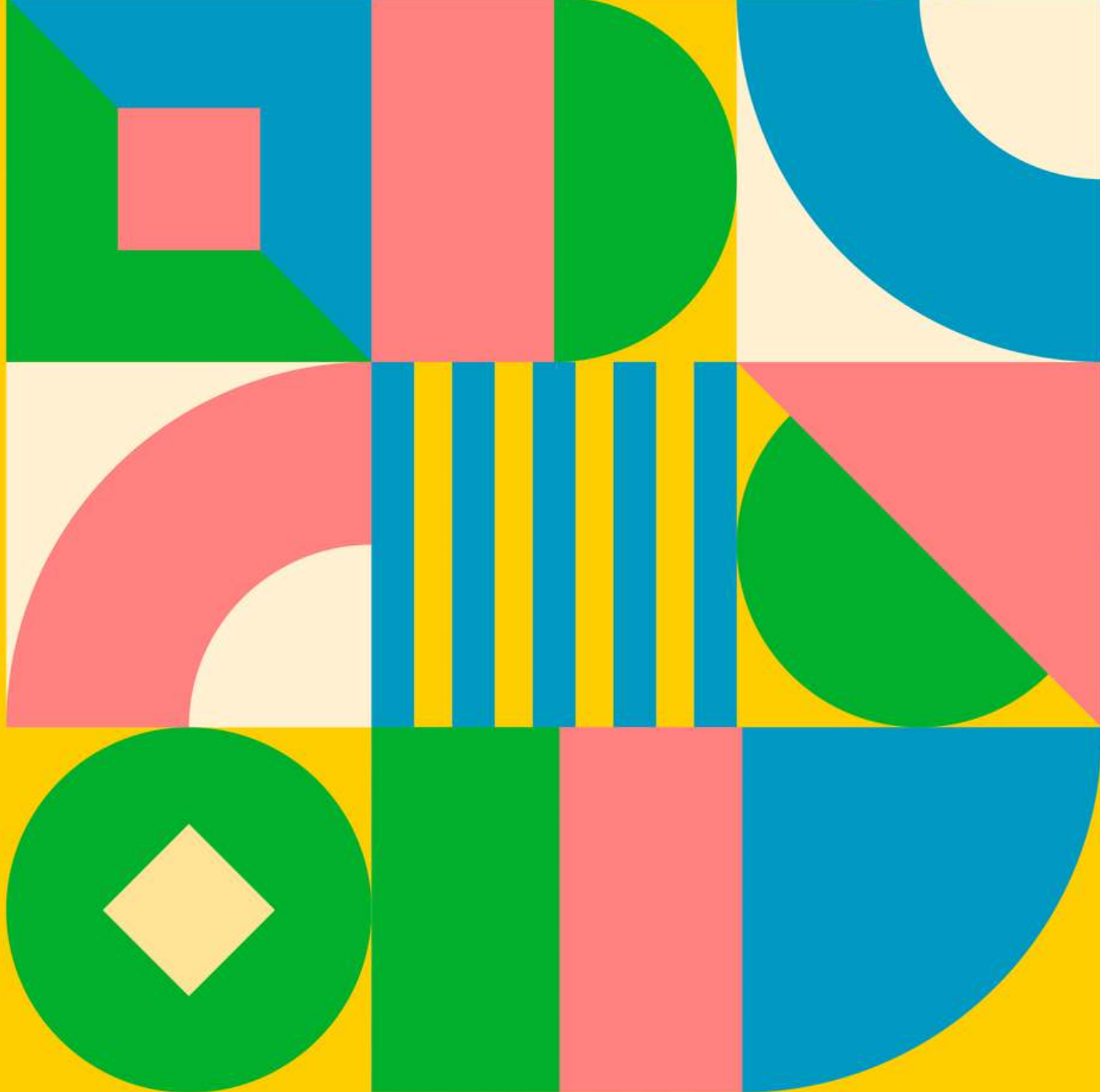
Aquests són els centres educatius amb qui hem fet xerrades i activitats de sensibilització de l'alumnat sobre les desigualtats socials:

Sagrat Cor Sarrià
IES Ernest Lluch
Salesians Sarrià
Ceir Arco Aragó
Escola Pia Balmes
Institut Ferran Tallada
Centre d'estudis Roca
Centre d'estudis Joan Maragall
Escola Pia Sarrià
Mare del Diví Pastor
IES Joan Salvat Papasseit
ICCIC

MOBILITZACIÓ

Aquestes són les escoles que s'han sumat a mobilitzar-se en campanyes solidàries a favor del Casal dels Infants:

Sagrat Cor Sarrià
Institut Ernest Lluch
Escola Pia Sarrià
Escola Singuerlín
Escola Pia Granollers
Escola Mireia
Benjamin Franklin International School
Col·legi Montserrat
IPSI

**Casal
dels Infants**
acció social als barris

Cofinanciado por la UE

MINISTERIO
DE INCLUSIÓN, SEGURIDAD SOCIAL
Y MIGRACIONES

SECRETARÍA DE ESTADO DE
MIGRACIONES

DIRECCIÓN GENERAL DE PROGRAMAS
DE PROTECCIÓN INTERNACIONAL
Y ATENCIÓN HUMANITARIA